

IZHAJA VSAKI DAN

Med ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne številke se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nov. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, smatrnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjša vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprva ne oziira.

Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletna K 1-20, pol leta K 6-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzobjavne vesti.

Volitve za trgovsko in obrtno zbornico v Gorici.

GORICA 12. Danes so se vršile volitve za gorško trgovsko in obrtno zbornico. Udeležba je bila od slovenske strani velika, kakor dosedaj še nikdar ter se je pričakovalo na obeh straneh vspeh volitve z veliko napetostjo. Skrutinij se je vršil dopoldne in od 5. do 8. ure zvečer. Ob 8. uri se je komisija razšla, ne da bi proglasila izid volitev. O izidu varuje komisija strogo tajnost. Celo korespondenčni biro ni dobil do polnoči še nikakega poročila. Splošno pa se govori med Italijani, da so izpadle volitve za njih jako slabo. Iz teh govorov in iz simptomatičnega molka komisije se splošno sklepa, da so Italijani pri volitvah propali.

Potres v Ameriki.

NEW-YORK 12. Kakor poročajo iz Seattleja, Bellinghama in Tacoma ter iz drugih mest države Washington, so včeraj čutili tamkaj potres, ki je trajal več sekund in ki je povzročil med prebivalstvom velik strah. — Kode ni bilo.

BELLINGHAM (Washington). Glasom uradnih poročil je potres začel severno-zapadno obrežje. V Port Townsendu so bile poškodovane strehe in šipe. Vedne cevi so pomele in voda je poplavlala hiše. Mount Bakker, ki se ga je smatralo za ugaslega, je kratko čas bruhal.

Pruski deželni zbor.

BEROLIN 12. Finančni minister baron Rheinbaben je predložil proračun in izjavil, da je znašal za leto 1907 primanjkljaj 718 milijonov.

Maroko.

LONDON 12. „Daily Telegraph“ poroča iz Tangerja, da je glasom vesti iz Feza nagloma umrl sultanov brat Mulaj Mohamed. Nerednosti v francoski vojni mornarici.

PARIZ 12. „Eclair“ zatrjuje, da je minister vojne mornarice pri sestavljanju flotnega inventarja odkril različne neverjetne nerednosti.

Steselj in Nebogatov prosita za pomiloščenje.

PETROGRAD 12. General Steselj in admiral Nebogatov, ki sta zaprta v Petropavlovski trdnjavi, sta povodom predstojčega novega leta poslala carju prošnjo za pomiloščenje. Car ni še ničesar odločil.

Francoska zbornica.

PARIZ 12. Zbornica se je zopet sestala in je s 314 od 360 oddanih glasov izvolila predsednikom Brissona. Poslanci Berteau, Etienne in Clementel so izvoljeni za podpredsednike.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 12. Državni zbor je po božičnih praznikih danes zopet pričel svoje razprave. Prihaja seja jutri.

Norveški storting.

KRISTANIJA 12. Storting je bil danes odprt s prestolnim govorom.

Turčija vsprejela avstro-ogrski predlog.

CARIGRAD 12. Veliki vezir je oficijelno naznanil avstro-ogrskemu poslaniku markizu Pallaviciniju, da je porta vsprejela avstro-ogrski predlog.

DUNAJ 12. „N. Fr. Presse“ poroča iz Carigrada, da se je avstro-ogrski poslanik markiz Pallavicini vrnil ob 11. uri predp. iz palače velike vezirja, kjer se je vršila konferenca, ki je trajala pol ure. Markiz Pallavicini je izjavil dopisniku „N. Fr. Presse“: Problem se je razpravljalo z vso prisrčnostjo. Naša ponudba dva in pol milijona turških lir je bila vsprejeta nespremenjena. O drugih gospodarskih točkah se bo razpravljalo prej nego se pogodba formalno podpiše. Veliki vezir je v ministerskem svetu izjavil, da je gotov, da pride do popolnega sporazuma.

Veliki potres v Kalabriji in SICILIJI.

RIM 12. General Mazza je brzobjavil iz Messine: Vkljub predvčeršnjim raziskovanjem se ni našlo več nobene žive osebe pod razvalinami. Razdeljevanje živil italijanskih in inozemskih odborov se marljivo nadaljuje.

MESSINA 12. Vojvoda genoveški je po odhodu kraljeve dvojice obiskal več razdeljevalnih mest ob sicilijanski in kalabrijski obali. Vojvoda je nastanjen na parniku „Regina Margherita“.

MESSINA 12. V četrttek in petek se sestane vojno sodišče, ki bo sodilo 14 oseb, obtoženih tatvine in ropanja. Vsi so meščani, nekateri iz okolice, — Sinoči sta bila zopet

dva potresna sunka, ki pa nista prestrašila ljudi, ki so se temu že privadili.

MESSINA 12. Neki oddelček vojakov je našel pod razvalinami neke palače v ulici Cavour tri milijone v vrednostih, večinoma v obligacijah. Ni znano, čigavo da je to bogatstvo. Razkopavanje se nadaljuje, izlasti tam kjer so stale javne zgradbe, kajti v javnem interesu je, da se najde upravne in sodne listine. — Lahki potresni sunki se vedno ponavljajo.

REGGIO DI CALABRIA 12. Opoludne je neki poročnik pehote s pomočjo dveh gasilcev potegnil izpod razvalin triletno deklico v dobrem zdravju.

Diplomatična ljubezen.

Mi smo si dovolili te dni posneti nekoliko vrtic iz „Corriere della Sera“ o abnegaciji in junaštvu, ki so je pokazali na mešinskih ruševinah ruski vojaki. Ob tej priliki smo svojim italijanskim kolegom v Trstu, ki so se tudi navduševali za rusko junaštvo, prišepnili: ali se ne spominjate, kako ste do nedavno nazivali vse Slovence, pa tudi Ruše, z azijskimi barbari? Enkrat smo bili šli celo tako daleč, da smo našim plemenitim Latinom poklicali v spomin, kako zverški so oni postopali s četo črnogorskih delavcev v Puli, a sedaj se kar raztapljajo od miline, ko morejo ploskati Eleni Črnogorski! Mi imamo to začetno napako, da živimo v neposrednem sosedstvu z Latini, pak jih zato poznavamo boljše, a ko se kažejo preveč bele, jim kličemo v spomin, kako so izgledali, ki so bili — črni!

Ali tu vam je „Indipendente“ (od ponedeljka) ki sicer nikoli ne čita „Edinosti“, a vendar ve vsikdar, kaj se piše v njej, pa odgovarja: „Distinguiamo!“ Ker per Bacco ali invero: „tra Slavia e Sloveni corre almeno tanta distanza quanta fra latini e ad esempio rumeni e ladini.“

Nečuvno je invero, da se Slovenci kitijo s ptujim perjem in bi si hoteli obdati — Prosim vas — vprašuje „Indipendente“ — kaj imajo opraviti Čajkovski, Tolstoj, Smetana, Chopin in mnogi drugi s temi Slovenci, ki se od kraških višin razprostirajo gori do nemških mej?!

„Indipendente“ predvidja našo „retoriko“ „o veliki slovanski skupnosti“, pak zaključuje: ali te slovanske rodbine se ne umevajo medsebojno, niti se ne čutijo kakor skupnost.“

A sedaj, ko smo slovanskim čitateljem povedali, kako se tolaži bržni „Indipendente“, pogledajmo, kako piše njegov tovariš „Piccolo“ od včeraj. Ta citira par vrtic iz brošure „Alla conquista di Trieste“, ki jo je napisal inženir v Padovi Pompeo Bresadola, naš „comprovinciale“!

Bresadola ni ne Nemec ne Slovan, pa vendar kliče v svoji brošuri Italijanom: osvojimo Trst! Bresadola namreč ni novinar, ampak človek, ki iz števil in geografskega položaja Trsta sklepa, da to mesto že sedaj ni najmanjše več samoitelijanska posest, in da je za bližnjo bodočnost prisojen Nemcem ali Slovanom! Bresadola ve dobro, da Slovencev ali Slovanov (o pojmihi Slovenec in Slovan) hočemo poučiti „Indipendente“ kasneje) ni odbil od Trsta samo s tem, da jih užali z „barbari“, „mandria di buoi“ itd. Zato pravi Bresadola o nas:

„Cresciuti di coscienza nazionale e di importanza civile, gli slavi mettono al sommo dei loro desideri il piantarsi solidamente nelle maggiori città della regione Giulia: e soprattutto li alletta Trieste. Hanno bene imparato i metodi della conquista economica; incalzano con le organizzazioni operaie, gli investimenti di capitale, le operazioni di credito.“

Na slovenski prevedeno: „Vzrasli v narodni zavesti in kulturni važnosti stavljajo Slovani na prvo mesto svojih želja, da se trdno zasađe v večja mesta „regione Giulia“: pred vsem jih pa vabi Trst. Dobro so se naučili metode gospodarskega osvajanja: prodirajo z delavskimi organizacijami, investicijami kapitala, kreditnimi operacijami.“

Dalje trdi Bresadola, da bi se v slučaju, da v tem mestu pravlada slovanski element, spustil na Jadran „il messicio dei popoli slavi, dalla Russia in giù.“

Še zadnji citat iz Bresadolove brošure: „Intanto gioverà agli italiani, a tutti gli italiani, promuovere nelle province Giulie il fattore economico, con spirito nazionale: aiutare, come fanno i tedeschi, gli slavi alla creazione d'industrie dall'impronta italiana, alla diffusione di personale italiano, ai più assidui scambi commerciali con le altre regioni italiane: fare, per quanto sia possibile, che il capitale sia italiano e sia italiano“

L'uomo: e che una cordiale armonia d'intenti economici e sociali regni tra il popolo triestino e chi sta a guardia dell'italianità.“

Na slovenski prevedeno:

„Mej tem bo za Italijane, za vse Italijane, koristno, da v pokrajinah „Giulie“ povsipejšjo gospodarski faktor z narodnim duhom: da pomagajo — kakor delajo Nemci in Slovani — k ustvarjanju industrije z italijanskim pečatom, k vajrajnim trgovskim zvezam z drugimi pokrajinami italijanskimi; da store, kolikor je le možno, da bo kapital italijanski in italijanski tudi človek, in da bo vladalo prisrčno soglasje v gospodarskih in socijalnih namenov med tržaškim ljudstvom in njim, ki stoji na braniku italijanstva“ (to je: italijansko vladu!)

Čitatelj uvideva menda tudi sam, čemu smo toliko citirali ta dva italijanska vira. Mi bi bili sicer mogli odpriati mnoge številke „Indipendente“, da mu pokličemo v spomin, kako je bil neenkrat v skrbeh za italijanstvo Trsta ravno vled „bagatele“ naše ekzistence in našega dela v Trstu. Ali tudi v tem zadnjem članku „Distinguiamo“ največega branitelja „dell'italianità di Trieste“ nahajamo — sredi tolike ironije in sarkazma — noto zaskrbljenosti. Kajti — recimo še enkrat — čemu muči „Indipendente“ toliko tistega svojega „prijatelja“, da mu marljivo prevaja, kar se piše v „Edinosti“, čemu nam potem posveča toliko člankov, a nas pri tem niti ne omenja po imenu?!

Ako smo v resnici „quantitè negligible“, ako so naša prizadevanja v Trstu podobna napihavanju žabe v pripovedki, ako nam je usojeno, da se potopimo v italijanskem morju, ker smo tako malo plemo med germanskim in italijanskim svetom: čemu jih toliko boli glava radi nas?!

Slavo e Sloveno! Il gran tormento! Tolstoj, Čajkovski, „veramente“ sta to Ruša, „slavi“, ne pa „sloveni“!!! In sedaj bi mu morali navesti razne knjige latinskih filologov, geografov in zgodovincev, da dokažemo bedasto absurdnost „Indipendente“! Tudi „Tommaseo“ in „Grehota“! Priporočamo vam „Iskrice“, ki jih je Tommaseo pisal v svojem hrvaškem materinem jeziku, pa boste videli, kaj je to: „famiglia slava“!

Mi nečemo tu pisati razprave o položaju Slovencev v slovanski rodbini; nečemo pisati niti o ideji panslavizma, ki danes zadobiva realne oblike od Urala do Baltiškega morja, od Bospora do — horrible dictu! — našega Trsta!!

Italijani nam ne dovoljajo, da se po našamo s Tolstimi ali Dostojevskimi, ker to da je za nas „tuje perje“. Ali, ko nam to perje pristaja, kakor da je nam prirojeno, ko nam apostol Jasna Poljana pravi tudi — bratje!!, ko nam je zibel skupna, in ko nas želja, da nam bodi tudi bodočnost skupna in jedna, veže v jedno idejo, v složnem delu, proti skupnim neprijateljem?!

Slovenci o Slavi?!

Čitajte Bresadolo, proučite iskrenejšo tendenco in metodo slovanskega dela v Trstu, pa boste videli, čigava veja je slovensko plemo in čigava predstraža je!!

Ali bolje bo, da vsaj enkrat slušamo „Indipendente“. Iznebimo se retorike! Pustimo njemu to orožje proti nam, a mi se držimo — dela, pri katerem se mihi in molči! Tudi danes bi mogli odgovoriti na članek „Indipendente“ z jedino opazko: čitajte našo gospodarsko rubriko! Ker „invero“ je bolj prepričevalna jedna gospodarska pridobitev, ki se pod hrvaško ali češko firmo uvršča v našo slovansko organizacijo, nego vsi članki „Indipendente“.

Na zaključku naj vprašamo italijanskega kolego: a Jelena Črnogorska, je-li ona slava?!

Kajti, vendar bi bilo zanimivo vedeti, sme-li Črnogorska govoriti: Mi in Rusi smo jedno! Morda sme, ker — poreče „Indipendente“ — obstoji velika razlika tudi „fra sloveno e serbo“. A mi pridodajemo: obstoji-li razlika med Črnogorci od časa pred ženitvijo Viktorja Emanuela z Jeleno Črnogorsko in Črnogorci po tej ženitvi, kakor obstoji razlika med Rusi od lani in Rusi od danes?!

Diplomatična ljubav ima čudnih variacij, pak zato oproščamo slepilo italijanskega slavo-fobnega novinstva. Kdo ve, da-li ne pride tudi čas, ko „Indipendente“ v junaški muki zakliče: ajuto sloveno?!

Bodoča ustava za Bosno in Hercegovino.

V finančnem ministerstvu se vrše sedaj posvetovanja o bosanski ustavi. Podlago tem posvetovanjem tvorijo načrti bosanske deželne vlade, na katerih pa se izvrše mnoge spremembe. Ko bo ta elaborat dovršen, zapričnjo pogajanja z ogrsko in avstrijsko vlado. Vlada

proglasi ustavo, a volitve bi se vršile v juniju.

Iz dotične dunajske vesti posnemljemo, da se gori omenjenih posvetovanj udeležujejo: dva sekcijška načelnika, en dvorni in en vladni svetnik. Radovedni smo, da-li se je ob sestavljanju načrtov bosanske vlade zaslislalo tudi koga, ki more po svojem položaju tolažiti želje in voljo naroda, in da-li se bo pred končnim redigiranjem tega ustavnega akta, toli važnega za bodočo ustavo teh dežel, vvaževalo te želje?

Saj bi bilo menda v interesu države, ako se ustanovi resnično narodno zastopstvo, katero jedino more dovesti narod do pomirjenja, zbuditi v njem zaupanje in ga tako sprijazniti s pripadnostjo k naši državi.

Odkrita in dobrohotna beseda.

I.

V Mariboru je začel z novim letom izhajati nov list pod imenom „Straža“. Izhaja trikrat na teden. Iz priobčenega programa je razvidno, da bo list zastopal ideje in načela „S. L. S.“ na Kranjskem — da je torej strankarski organ. Vendar moramo priznati, da napravljajo doslej izšle številke ugoden utis. Ugaja nam, ker je tudi v polemiki glede domače politike miren in dostojen in ker odločno naglašata narodno (stališče).

To nam omogoča, da tudi mi mirno in dobrohotno reagiramo na neko notico iz Trsta, ki jo prinaša v svoji 4. številki.

Notica se bavi s tržaško „liberalno“ mladino. Prejmlje jo radi plesa, ki ga je priredila v soboto zvečer v „Narodnem domu“ in trdi, da „liberalni“ dijaki ne znajo drugače izobraževati naroda, nego s plesi. Če že hočejo „liberalni“ akademiki — pravi — s plesi izobraževati narod, jim pa slovansko ljudstvo kmalu obrne hrbet, toda srednješolskih dijakov naj ne zavajajo v pijančevanje in ponočevanje.

Te kratke vrstice vsebujejo pozitivno notico „osla iz lista“ — vendar — vendar — čeden namen dopisnika; če pa je bila notica pisana v uredništvu samem, ovaja popolno nepoznavanje ljudstva in razmer na našem tržaškem ozemlju.

Nekoliko oistro je to naše očitanje, ali podpreti je hočemo s konkretnimi podatki.

V notici se označa naše akademično dijaštvo kar sumarično kakor „liberalno“. V tej karakteristiki je — kakor rečeno — ali nepoznavanje stvari, ali pa zloben namen. Naše akademično dijaštvo je organizirano v ferijalnem društvu „Balkan“. To pa načelno izključuje politiko. In jo mora, ker so v njem zbrani dijaki raznih političnih struj. Če pa morda ni v društvu nobenega tesnega pristaša struje, ki jo zastopa mariborski list, za to imamo pojasnila v dejstvu, da takih pristašev med tržaškimi dijaki — ni!

Z očitanjem pijančevanja in ponočevanja na adresu naše akademične mladine je pa zagrešil mariborski list ljuto krivico. Mi seveda ne bi mogli potrditi s prisego, da mi med našimi dijaki nobenega pojedinca, ki veljala zanj karakteristika, podana v „Straži“. Ali tako sumarično obdolževanje, tako generaliziranje je krivica, ki je moramo zavrniti najodločneje. Posebno — oprostite se nam ta trdi izraz — frivolno je, ako se tako grdo črnenje hoče opirati na dejstvo, da je to društvo priredilo en ples v pustnem času.

Naravno je, da se mladina rada veseli. Najbolji dokaz za to imamo v dijaški minulosti izvestnih pristašev mariborskega lista v bližnji okolici našega mesta. Ali neodpustno je, ako se iz tega naravnega razpoloženja mladih mladih ljudi sklepa na njihovo — nemoralo, pohujševanje.

Naša akademična mladina je — in to naglašamo s ponosom — po ogromni večini trezna, delavna. In morda ni nikjer na Slovenskem med akademično mladino tako malo takozvanega krokanja, kakor ravno pri nas, kar jej moramo šteti v tem večje priznanje, ker živi v velikem mestu s tolikimi prilikami in vabami.

En ples in še te eliten ples naj bo dokazom za nemoralnost naših dijakov?!

Takov ples, kakor je bil minole sobote, ki ga je počastilo vse, kar je v Trstu odličnega v raznih slojih in je bilo vmes tudi odličnih in uglednih pedagogo! Nelepo insinuacijo moramo torej zavrniti že radi občinstva, ki se je odzvalo vabilu akademikov, posebno pa v imenu tistih obče spoštovanih žena in slovenskih mater, ki so bile v komiteju. Če se bo povsodi tako „pohujševalo“ naš narod, kakor se je na tem plesu, potem bomo mogli mirnim srcem bodoči generaciji narodne inteligence poverjati usodo naroda in njega — moralo!

V notici se bi hotelo vzbuditi mnenje, da naša mladina ne dela družega, nego pijančuje, ponočuje in — pleše.

Ponavljamo: ako se je to insinucija pisala iz Trsta, jo je narekavalu le zla volja, pisalo je vedoma neresnico. Dokaz za to so nešteto sestanek naših akademikov v izobraževalne svrhe, znanstvena in strokovna predavanja, ki jih prirejajo, vrsta javnih ljudskih knjižnic v bližini in oddaljenejši okolici, ki jih ustvarjajo s pravo čebelično marljivostjo, intenzivno zanimanje naše akademične mladine za pojave in dogodke javnega življenja in nje sodelovanje v naši narodni borbi. Tako so n. pr. naši dijaki jedna stalnih in zanesljivih opor našemu gledališču, ki se bolj in bolj razvija v važen kulturni institut, ki ne bi ga mogli več pogrešati in mu je nedavno pel visoko hvalo — ljubljanski „Slovenec“!!

Obžalujemo le, da se je dal mariborski list zavesti v tak odložen in krivičen napad. In veruje naj nam, da ima tudi on sam povoda za tako obžalovanje. Njegovi informatorji ga zavajajo v najhujo zmotu, ako mu govore, da bo naše ljudstvo radi takih prirediteljev, kakoršnja je bila sobotna, jelo naši akademiki mladini obračati hrbet. Kajti ta „greh“, ki ga ima na sebi naša akademična mladina, nosi ravno vse naše ljudstvo. Ali poglavju o plesu treba posvetiti poseben članek oziroma o naše specifične tržaške razmere.

DOGODKI NA BALKANU.

TURČIJA.

CARIGRAD 12. — Minister za unanje stvari Tefik paša je včeraj dementiral vest o svojem odstopu.

Turški parlament.

CARIGRAD 12. Zbornica je na predlog carigradskega židov. posl. Faraggi enoglasno in ob navdušenih manifestacijah vsprejela v principu revizijo ustave. Po tem predlogu bi se spremenila ustava v smislu, da se uvede odgovornost ministrov, da se del senatorjev izvoli in da se odpravi prognanstvena pravica sultana.

Dnevne vesti.

Grda laž bežetih — demokratov. — Pišejo nam:

Zadnja številka glasila tukajšnjih jugo... bežetih socijalnih demokratov priobčuje notico, v kateri je rečeno, da so dan po „burmem shodu“ železničarjev v „Narodnem domu“ narodnjakarji agitirali po mestu za „Sokola“ in da so prišli tudi k „sodrug“ Povšetju. Le ta da je pa narodnjakarje zavrnili, da o n oče postati — divjak! „Tako naj narodnjakarje zavrne vsaki naš sodrug!“, vsilika hudobno omenjeni list, ki nima mende nobenega drugega dela, nego da v enomer zasramuje vse, kar je narodnega.

Informirali smo se na kompetentnem mestu in doznali, da vsa stvar drugače izgleda, nego jo — pretvarja socijalistično glasilo.

Prvič ni „Sokol“ v nikaki zvezi — kakor bi to hoteli socijalisti podtikati — z omenjenim shodom, ker „Sokol“ je telovadno in demokratično društvo (v katerem je mesta za vsakega poštenega Slovenca), ki skrbi v prvi vrsti za telovadbo in vzgojo značajne in neustrašne mladine.

Drugič je pa tudi velika laž, da bi se bilo za „Sokola“ po mestu agitiralo, temveč resnica le ta, da je vratarica „Narodnega doma“ le pobirala članarino od že vpisanih udov in s tem namenom je prišla tudi k gospodu Povšetju, ki je že nekaj časa člen „Sokola“ za kar je pa on sam zaprosil, ne da bi mu bil kedó besedico rekel. Ta gospod pa vratarici ni rekel od socijalističnega glasila podtakjenih besedi, temveč jej je sporočil, da pride v soboto sam plačat udnino!

Na gospodu Povšetju je, da nam torej pojasni, je-li proti komu izrekel gori omenjeno grdo psovko, ali pa je to le drzna iznajdba bežetih demokratov? — Na dan z resnico!

Narodu slovenskemu sovražne sodruge bi pa opozorili, da naj razne „divjake“ iztikajo kje drugje, morda kje bližje sebi, nikakor pa ne v poštenih sokolskih vrstah. — Naše narodne svetlinje sramotečih sodrugov pa tudi nismo nikdar vabili v naš krog, temveč jim prav radi prepuščamo, da tudi nadalje tvorijo „rdeči rep“ tržaške irredente.

Pametni ljudje, v kolikor jih je sploh še v socijalni demokraciji, pa naj vprašajo svojo slovensko vest, da li more biti še nadalje njihovo mesto v stranki, ki tako fanatično besni proti vsakemu narodnemu društvu in tudi proti takemu, ki ni šlo nikdar in nikjer socijalnim demokratom na pot.

Dr. Cimadori v novi luči. Oziroma na trditve z naše strani, da je bil tudi sodrug Milost v imenu jugoslovanske socijalne demokracije pri dru Cimadoriju v stvari pogodbe z „Dalmacijo“ priobčuje rečeni sodrug nastopno izjavo:

„Jaz nisem bil nikdar pri dr. Cimadoriju s Pagninijem in Panekom v tej zadevi. Bil sem pa pri dr. Cimadoriju dne 23. decembra preteklega leta z zastopniki lesnih udeležencev radi spomenice, ki so jo poslednji udeležili svojim delodajalcem.“

Ko smo zadevo mizararnih modelistov končali, sem le iz gole radovednosti vprašal dr. Cimadorija, kaj je s pogodbo „Dalmatie“, ker se „Fascio economico dei lavoratori del

porto“ toliko poteguje proti tej pogodbi. — Vprašal sem to iz dveh razlogov:

1. Ker je dr. Cimadori upravni svetnik „Dalmatie“;

2. Ker je dr. Cimadori ustanovil „Fascio economico dei lavoratori del porto“ proti socijalistom.

Radoveden sem bil, če se bo Cimadori potegoval za „Dalmatio“ ali za „Fascio“ in zato, ker je obojno njegovo delo.

Na to vprašanje mi je dr. Cimadori pokazal pogodbo ter pismo, ki ga je on poslal upravnemu svetu „Dalmatie“ v katerem pismu je Cimadori grozil s splošno ostavko. „Dalmatia“ mu je poslala pismo nazaj ter mu dala nalogo, „ker več razume o delavskih vprašanjih“, naj naredi s pogodbo, kar sam boče. „V tem trenutku izjavljam — je nadaljeval dr. Cimadori —, da prelomim pogodbo, ter pustim, naj tožijo, ker so se oferirali kot zadruga in niso zadruga, ker so trdili, da so delavci in prvi podpisani je krčmar pa ne delavec.“ — Zakaj pa groziste s splošno ostavko? Saj mi o tem nič ne vemo? Sem ga vprašal. Dr. Cimadori je stisnil ramena in se ironično zasmejal. To je bilo vse.

Potegoval se nisem ne za slovenske ne za italijanske krumirje, ker mi je čisto vseeno če zmagajo eni ali drugi. Obojni so naši sovražniki.

Tudi strokovna komisija se ni v to stvar prav nič mešala, še manj pa grozila s splošno ostavko. To je resnica.

Ker nam sodrug Milost v uvodu k tej izjavi očita infamno laž, konstatujemo, da niti sodrug Milost v tej izjavi, niti socijalni demokracije sploh si ne upajo oporekati dejstvu, da je bil njihov poslanec Pagnini v stvari pogodbe pri Cimadoriju in potem s tem skupno pri namestniku ter da se je Cimadori vedno skliceval na grožnje socijalistov s štrajkom! Je-li potem kako čudo, ako so naši ljudje iz dejstva, da je bil tudi sodrug Milost pri Cimadoriju, izvajali zaključke neugodne za tega poslednjega!! Da pa na naši strani ni bilo nikake infamije, za to more biti sodrug Milostu najbolji dokaz naše opetovano zatrdilo, da mi hočemo le resnico na dan, ter dejstvo, da lojalno in dobesedno priobčujemo njegovo pojasnilo glede oblika pri Cimadoriju.

Glede tega poslednjega pa prinaša Milostova izjava novih in za lojalnost dr. Cimadorija karakterističnih momentov.

Doznajemo namreč, da je društvo „Fascio economico dei lavoratori del porto“ ustanovil — dr. Cimadori!! To pa je ravno tisto društvo, ki je začelo kampanjo proti našim delavcem!! Potemtakem je bil v reaniji isti Cimadori sam, ki je začel to kampanjo!! Ta imamo fenomen, da je Cimadori angažiral delavsko društvo za kampanjo, ki je napravila toliko neprimernosti, v katere imenu je dr. Cimadori nastopal!! Imamo fenomen, da je zastopnik delodajalcev ustanovil društvo, ki po svoji naravi more priti v največje konflikte z — delodajalci!!

Dr. Cimadori je torej vodil za nos „Dalmacijo“ in namestnika ter izkoriščal ime socijalne demokracije, izvzemši seveda poslanca in sodruga Pagninija.

Ce je torej res, da socijalni demokracije niso igrali uloge, ki jim jo je Cimadori pripisoval, in če niso vedeli za postopanje Pagninija, potem naj obračunajo s tem poslednjim, ki je zakrivil, da je na socijalno demokracijo pal sum protidelavskega postopanja, mesto da nas obsipljejo z lažmi in infamijami!!

Slovenščina na našem deželnem sodišču. Tržaška sodišča so do sedaj skušala pisati precej dobro slovenščino in so se v tem oziru ugodno razlikovala od mnogih sodišč v okrožju graškega višega dež. sodišča, ki pišejo nemščino s slovenskimi besedami. V zadnjem času pa izdaja deželno sodišče v civilnih pravih razsodbe, ki v jezikovnem oziru niso nič drugega nego predpustna šala kacega hudomušnega šaljivca. Te razsodbe izgledajo kakor pisana harlekinska obleka: začnemo v hrvaščini, dejansko stanje napisano je v dobri ali slabi slovenščini, razlogi pa so zopet hrvaški. Večkrat pa se vrati v istem odstavku hrvaški stavek s slovenskim, včasih pa so celó v istem stavku pomešane pokvarjene hrvaške in slabe slovenske fraze. Nam je vse eno, ali se nam piše hrvaški ali slovenski; da, mi bi želeli, da bi od Balkana do Triglava zavaladal le eden jugoslovanski pisarni jezik; no to, kar nam po daja deželno sodišče, to je zasmehovanje našega jezika in tega mi ne bomo trpeli.

Kdor je zmožen sestavljati razloge v slovenskem jeziku, znal bo tudi začetek pisati v tem jeziku; in istotako gledé hrvaščine. Da bi pa dva ali trije uradniki delali hkratu na eni in isti razsodbi in še vsak v drugem jeziku, to nikakor ni dopustno.

Protestni shod N. D. O. v Šklednju. — Vkljub temu, da je bil ta shod še-le v zadnjem hipu sklican in brez vsake posebne reklame, zbralo se je prednočnim v zgornji dvorani „Gospodarskega društva“ v Šklednju nad 200 zborovalcev, večinoma delavcev. — Shod je otvoril podpredsednik N. D. O. gosp. Jaklič, ki je na kratko pozdravil zborovalce.

O predmetu samem — o znani aferi Dalmatie — je poročal g. dr. Rybář, ki je v ostrih besedah žigosal postopanje dra.

Cimadorija in posl. Pagninija. Glede tega poslednjega je posebno poudarjal, da je ta „delavski“ zastopnik nastopal za interese bogatega kapitalista in podjetnika Roba proti koristim revežev in to v lepi harmoniji in sporazumu z zvezo delodajalcev.

Občinstvo je sledilo poročilu z zanimanjem in je dajalo duška svojemu ogorčenju.

Delavec Jurišević je v ogorčenih besedah obsojal vedenje socijalne demokracije in je pozival delavce, naj se oklenejo „N. D. O.“.

Venakem smislu je govoril tudi odbornik Križmančič.

Ta dobro vspeli shod je zaključil podpredsednik Jaklič s pozivom na slovo in z vabilom na nedeljski protestni shod.

Štrajk voznikov proglašen! Sinoči ob 7 in pol se je v gostilni „Konsumnega društva“ v Lonjerju vršil shod okoliških voznikov, ki ga je sklical Josip Čok. Predsednikom shoda je bil izvoljen Andrej Čok župan v Lonjerju, ki je najprej podelil besedo dr. Josipu Mandiču. Isti je podal historijat vse zadeve in priporočal zborovalcem, naj sklenejo, kar se jim zdi najbolje za njih korist.

Govorili so še dolinski župan in deželni poslanec istrski g. Josip Pangerc, ki je rekel, da od jutri naprej bodo smeli voziti gramoz le preko naših trupel, nadalje bivši podjetnik Iv. Križmančič, Jos. Čok, in zatem g. Iv. Marija Čok. Zborovalci so enoglasno sklenili, da stopijo danes opolnoči v splošni štrajk glede prevažanja gramozov. Tozadevno resolucijo priobčimo radi pomanjkanja prostora jutri.

Ustredni banka českých spořitelén. Glasom poročila Dunajske zavarovalne družbe, pri kateri je lvska podružnica imenovana zavarovalna pošiljatev kron 13.100 — bančnih zadolžnic, naslovljeno na glavno blagajno c. k. priv. severne železnice cesarja Ferdinanda na Dunaju, je došla na določeno mesto.

Gre se tu za pošiljatev, o kateri so pisali časopisi, v zadnjih dneh, da se je zgubila.

Potres. Nocoj ob 1. uri 46 minut je bil tukaj lahek valovit potres v smeri od severa proti jugu, ki je trajal okoli 6 sekund. Po sobah se je treslo pohištvo. (Glej zadnje brzojavne vesti.)

Za družbo sv. Cirila in Metoda postaja zanimanje v Škofji Loki večje. V kavarni g. I. Karlina so si naročili kvartopirci svoj nabiralnik. Vsakdo mora plačati iz čistega dobička pri „preferansi“ 10%, pri „taroku“ od vsakega „pagata“ 20 stot. Tako se je nabralo v 1 mesecu 20. ta način zbiranja prispevkov naši družbi priporočamo vsem „kvartopircem“ in drugim igralcem.

Družba sv. Cirila in Metoda dobi nov vir svojim dobičkom. Sklenila je namreč zvezo s tovarnami za milo znanih rodoljubov gosp. Focka v Kranju in g. A. Gabrščka v Gorici. Načrtujemo se, da to milo, ki je bilo vsled kakovosti že dosedaj priljubljeno, dobi odjemalcev vsespovsodi med Slovenci, posebno med temi, ki znajo ceniti plemenito delovanje družbe sv. Cirila in Metoda, naj je z uporabo tega mila gmotno podpirajo in tako pospešujejo obrambeno in prosvetno delo slovensko.

Družbi sv. Cirila in Metoda koristi gmotno vsak, kdor kupuje poljudno in poučno zabavno knjigo „Slepa ljubezen“, ki jo je spisal v pouk roditeljem in otrokom zn. pisatelj nadučitelj Ant. Pesek v Narapljah pri Ptujski gori na Štajerskem. Knjigi je določena cena K 1 (in 10 stot. za poštarino). Družba sv. Cirila in Metoda dobi od vsake knjige, ki se proda 20 stot. čitatelji, posebno roditelji, ki slepo ljubijo svoje otroke, dobe pa jasne nauke, kako naj vzgajajo svoje ljubljene otroke. To knjigo toplo priporočamo. Prevedena je že na češki in srbski jezik.

Tržaška mala kronika.

Ova šestdesetletna starčka oskrnila triletno dete? Zdravniki se bodo morali izraziti na podlagi preiskave na telesu komaj triletno deklico o nekem strašnem činu, kajti sodi se, da je ista postala žrtev ognjusno erotičnega čina dveh starih degenerirancev. Za sedaj treba še čakati na izid zdravniške preiskave. Evo, kaj se je zgodilo. Pred večerajšnjem zvečer bila sta na ovadbo prtljagarija Germana Gamba, 38-letnega iz Verone, stanujočega v ul. Malcantona št. 13, aretirana 58-letni Jakob Del Fabbro iz Latissime v Furlaniji, vratar hiše št. 11. v ul. Malcantona, in modelist Albert Dazorzi, star 60 let, iz Buzeta, stanujoč v istem nadstropju iste hiše. Gamba je povedal na policiji, da je včeraj zjutraj zapazil v roki svoje triletno hčerke denar. Na vprašanje, od kje ima denar, je dete zarudelo in si zakrilo obraz z rokama. Očetu se je vzbudil strašen sum in silil je punitko, da bi mu povedala. Ta je slednjič stokaje povedala sledeče: Dan poprej jo je Dazorzi srečal na stopnicah in jo povabil v svoje stanovanje. Ona je vstopila in starček je za seboj zaklenil duri. Vlekel jo je potem na posteljo in tam oskrnil. Za to ji je dal krono. Deklica je tudi povedala, da je pred nekaj meseci, ko se je njena mati Katarina nahajala v Italiji postala žrtev istega ognjusnega čina se strani vratarja, ki ji je potem dal 20 vinarjev. Gamba je še povedal, da je dal preiskati Rozino po babici Ver-

giniji Matijašević, katere je izjavila, da je bila deklica zares onečaščena.

Kakor rečeno treba pa biti še previdni in čakati na izid zdravniške preiskave. Med tem je policija aretirala oba osumljenca.

Požar. Včeraj zjutraj ob 6.50 so ognjegasci pritekli z dvema vozoma v ul. Artisti št. 3, kjer se je v sobi pekavske zadruge zažgal en kvadratni m. poda. Požar jo nastal vsled gorečih cigarete, vržene prejšnji večer v pljuvalnik napolnjen z žaganjem. Ognjegasci so kmalu ugasili.

Tatvina. V ul. Riborgo stanujoči 21-letni dnmir Rihard Ščuka iz Trsta je bil aretiran, ker je zidarju Matevžu Ukoviču vkradel v kavarni „Alle Nazioni“ ruto, v kateri je ta le imel par kronic.

Koledar in vreme. Danes: Veronika dev. — Jutri: Hilarij škof; Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 6° Cels. Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Temperatura zelo hladna.

Naše gledališče.

„Odgojitelj Lanovec“, katerega smo videli v nedeljo na našem odru sicer dobro neprimakovano dobro, čeravno nekoliko premalo vprizorjenega, je igra svetovne slave, posebno pa uživa veliko zanimanje med učitelji in odgojitelji mladine. Igra je težka iz zahteva mnogo dobrih moči, da se morejo posamezni značajni dobro izraziti.

Da ni bila vprizoritev na višku popolnosti, je kriva okolnost, da so igralci imeli le par dni časa za naštudiranje in v poglabljanje v svoje vloge in študiranje značajev.

Moramo pa zato tembolj pohvaliti igralski zbor, ki je storil svojo dolžnost v polni meri in podal, kolikor je le bilo v njegovih močeh. Naslovno vlogo je izurjeno in drastično igral g. Rajner, ki nam je predstavljal pedanta Lanovca v raznih prizorih zelo dobro. G. Kremenjaka nam je podal sicer umerjeno, a vendar še dovolj krepko g. Viktor. Med ostalimi učitelji in učiteljicami je bila g. Danilova v svoji neznatni vlogi markantna emancipirana in presneta učiteljica Osa, gospica Janova pa nas je presenetila z nekim toplim tonom, ki ga do zdaj še nismo našli pri njej. Pustila je vladati se čustvom in igrala tako naravno, da ji moramo čestitati. Tudi petorica učiteljev je izpolnila povoljno svoje vloge.

Imeniten in občinstvo zabavajoč Lušterk, ki hoče postati po odselitvi Lanovca in Pakja učitelj (saj je bil kaprol v Bosni) je bil g. Veble. Dobra je bila gospica Mekindova v svoji neznatni vlogi, g. Hvalovi pa se pozna, da je začetnica. Na mestu sta bila g. Danilova in g. Viktor.

Moža, ki je počistil Lanovčev Angijev bled, deželnega šolskega nadzornika dr. Sršena je zares mojstersko, sicer preostre igral g. Verovšek. Vloga zahteva moči prve vrste in g. Verovšek je bila prava oseba za to. Slišal sem od oseb, ki se na nadzornike gotovo razumejo, marveč od učiteljev, da je nadzornika izborni zadel. Razni prehodi iz ozornosti in estroosti k mehkoobi so bili proizvajani z nepresegljivo sigurnostjo. Tudi režija igre je bila dobra.

Vdeležba je bila srednja; opazalo pa se je, da je učiteljstvo dobro zastopano.

V. B.

Tržaška gledališča:

VERDI. Danes odmor. Jutri repriza slavna Wagnerjeva opere „Mojstri pevci norimberški“.

POLITEAMA ROSSETTI. Vrla umetnica, igralka Verginija Riter je nastopila sinoči v ruski drami „Eldora“ izvanredno eminentno ter po vsakem delu nju vsestranski aplavz.

Danes se vprizori drama u 4 dejanjih: „La signora delle camelie“.

FENICE. Danes zvečer ob 8. uri se vprizori v prvič nova komedija v 3 dejanjih, g.oe Giacinto Gallina, „Tajnost gospe Veronike“.

EDEN. Nocoj se vrši tu običajna predstava.

Društvene vesti.

Okraševalni odsek za Cir. Met. ples ima sejo danes zvečer ob 8. uri v restavraciji „Nar. doma“.

Čitalnica pri sv. Jakobu opozarja vse vpisane gojence na današnji sestanek in vajo ob 8. uri zvečer. Sprejemajo se ta večer še novinci. V bodoče se bodo vršile na teden 2 vaji ob 8. uri zvečer naprej. Mesečnina iznaša le 4 K, katero pa je treba plačevati v naprej.

Pevsko društvo „Slovanska straža“ v Gropadi, bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo dne 24. t. m. ob 4. ure popoldne. Zborovanje se bo vršilo v prostorih g. Frana Milkoviča.

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“

bo imel danes ob 8. uri in pol zvečer sejo. Pozivljamo brate odbornike naj se polnoštevilno vdeležijo imenovane seje.

Na z dar.

Nar. delav. organizacija

Pekovski pomočniki, združeni v „N. D. O.“, namerujejo tudi letos prirediti svoj ples.

Prirjevalnemu odboru je že pristopilo več pomočnikov, ki se snidejo danes zvečer ob 6. in pol uri v sejo v prostorih N. D. O. Ob enem so vabljeni v to sejo vsi drugi pomočniki, ki bi hoteli vstopiti v omenjeni odbor.

Danes ob 6 in pol uri zvečer bo shod voznikov v Padričah v prostorih Josipa Grčiča.

V ponedeljek se je vršil v dvorani „Gospodarskega društva“ v Škedenju javni protestni shod, katerega je sklical N. D. O. Shodu, ki je bil zelo dobro obiskan, je predsedoval tovariš Jaklič, kakor poročevalec je govoril gospod državni poslanec dr. Rybář.

Sinoči ob 7. uri se je vršil protestni shod na Optinah v prostorih „Konsumnega društva“. Shodu je predsedoval akademik Sosič, govorili so Jaklič, Dodič in Sosič. Zborovalci so se izrekli solidarnimi s tržaškimi slovenskimi delavci.

Našla se je delavska legitimacija glaseča, da ima ime težaka Fran Kert pri trvd. Anton Boscheti. Dotičnik, ki jo je zgubil dne 11. t. m. popoldne v via Gius. Carducci, naj se zglašuje zanj v prostorih Narodne delavske organizacije.

Vesti iz Goriške.

Iz Sežane, Pevsko društvo „Zorislava“ v Sežani izreka najtoplejšo zahvalo, vsem cenjenim udeležiteljem Silvestrovega večera, kakor tudi onim p. n. družinam ozir. gg. ki so poslali vstopnino za veselico, ali so isto preplačali. — Vapeh veselice je sledeči: dohodki znašajo 234'94, stroški 198'78 ostalo 36'16. Preplačil je bilo 30'60, 8 družin je poslalo 18'40. Drugo veselico s petjem, igro in plesom priredi društvo na pustno nedeljo dne 21. svečana.

Pevski in bralno društvo „Zarja“ v Koprivi vabi na svoj letni redni občni zbor v nedeljo dne 17. t. m. ob 3. uri pop. v društveni čitalnici. Dnevni red je običajen.

Od nekod. Na moj dopis pred par tedni v cenj. „Edinosti“ pod zgornjim naslovom, v katerem sem obojal nedostojno polemične dopise v „Gorici“ in „Soči“ iz moje rojstne vasi Štandrež, oglasila se je „Gorica“ od dne 2. t. m. Kakor se zdi, je moj opravičeni dopis vendar uplaval na moje rojake, da so prenehali s take vrste dopisi v obeh imenovanih časopisih. Uvideli so torej vendar, da so zašli nekoliko predaleč. Tega mnenja pa pa ni „Gorica“, kakor je razvidno iz članka v omenjeni številki ki pod naslovom „Najprej pred svojim pragom“, v katerem celo nekako opravičuje take vrste osebnih bojev. Jaz ne bom odgovarjal na člankarjeva izvajanja, ker sem nasprotnik polemikam po časopisih, toda nekaj točk v omenjenem članku moram vendar zavrniti, ker vidim, da je pisec na krivi poti glede avtorja mojega dopisa in sumnič, kakor se vidi, popolaoma drugo osebo, pa nočem, da bi radi mene trpela. Člankar pravi namreč, da se je oglašil znani nekdo iz bližnjega Štandreža v „Edinosti“. Da to zavrnem, ni težko, ker mi cenj. uredništvo „Edinosti“ gotovo blagovoli potrditi, da ne biva v Štandrežu, torej v „Gorici“ tudi ne morem biti znan. — Dalje pravi med drugim, da bi prepil med „Gorico“ in „Sočo“ že davno ponehal, „da ga ni netila „Soča“, katere lastnik živi le od prepila“. Na to ne bom odgovarjal, ker ni to moja stvar, pač pa moram spet zavrniti naslednji stavek: „Pomagali so mu pri tem tisti, ki so njegovo osebnostno politiko podpirali, in k tem se prišteva tudi g. „Štandrežan“; posebno pa tisti, ki so sodelovali pri njegovih prošlah „Tutti-frutti“ n. pr. g. Štandrežana stanovski tovariši“. Iz tega stavka je zopet jasno, da je člankar zamenjal mojo osebo z neko drugo, kajti meni ne more nikdo dokazati, da bi bil kedaj podpiral lastnika „Soče“ v polit. boju, v katerega se nisem sploh nikdar vtikal. Docela nemiliv pa mi je tudi konec stavka o sodelovanju mojih „stanovskih tovarišev“ pri Tutti-frutti. Kateri moji (?) „stanovski tovariši“ naj bi to bili, to ve samo „Gorica“; jaz gotovo ne. Ne zamerjam g. člankarju, da se je prenačil v tem, da je napisal to na napačni naslov, zamerjam mu pa to, ker je jasno, da mu ni bil glavni namen odgovarjati na vsebino mojega dopisa, ampak iskati osebo, ki ga je pi-ala...

Na njegovo mnenje, da sem slabo izbral „Edinost“ za „izlozbo“ moje morale odgovarjam le to, da sem si zbral „Edinost“ zato, ker vem, da čitajo moji sorodski poleg „Soče“ in „Gorice“ največ tudi „Edinost“. In namen moj ni bil pisati v katerikoli časopis, samo da bi bil dopis ponatiskan, ampak hotel sem, da ga bodo Štandrežani tudi čitali. Ali naj bi ga bil morda poslal „Gorici“ ali „Soči“, kjer bi gotovo zletel v koš, ali pa kakemu drugemu časopisu, katerega ne bi čital nikdo onih ki jim je bil dopis namenjen? Dvomi tudi zelo, da bi se mogel najti kak časopis, kakoršnega si želi „Gorica“, ki bi bil popolnoma ne dolžen glede osebnih napadov.

Z njenim mnenjem glede podobnosti osebnih napadov v enem in drugem listu se tudi ne strinjam. Ali naj se obojanje političnega nastopa kake osebe postavlja v isto vrsto z onim nizkotnim sramotenjem in zmerjanjem ter predbacivanjem osebnih slabosti in napak? Mislim, da ne. S tem nečem opravičevati ne enega ne drugega časopisa, ker je to njihova stvar.

Ze gori sem omenil, da hoče „Gorica“ nekako opravičevati take vrste bojev. V

članku pravi namreč, „da trajajo take vrste boji po vaseh že, odkar sedanjí rod pomni, ki pa niso prišli v časnike. Je pač treba, da imajo nekaj političnega na sebi“. Jaz pa vprašam, ali so časopisi ustanovljeni za to, da take prepire pospešujejo s tem, da jim odpirajo svoje predale, s čemer se bolj razumemajo strasti prepirajočih se strank? Ali ne bi časopisi v takih slučajih z nasprotnim postopanjem več pomagali v dosegu miru? Ako se dve osebi prepirata za stvar, ki ni za javnost, treba torej temu prepiru pritakniti nekoliko strankarske politike in hajdi z vso zadevo v časopise!! Tega mnenja, kakor se vidi, je „Gorica“, in dokler bo tako, seveda ni upati, da bi se politični boj ublažil.

Slednjič ne bom opravičeval svoje trditve o vzroku ponehanja prepirav med „Narodom“ in „Slovencom“, le to omenjam, da lahko vsakdo opaža, kako blagodejno upliva sedanje pisanje teh dveh dnevnikov na našo javnost. Tudi je dovolj jasno, koliko je to vedenje koristilo naši narodni stvari v boju proti nemškemu navalu že v teh par mesecih, posebno na Kranjskem! Dal Bog, da bi pri tem ostalo še nadalje! Seveda sem tudi jaz mnenja, da je, izključeno, da bi strankarski boj ponehal, dokler stranke obstojajo. Toda vse se lahko vrši v mejah dostojnosti in pokazati na te meje dostojnosti je bil ravno namen mojega dopisa v „Edinosti“. Na ostale točke v članku ne odgovarjam, ker bi bilo brezvspešno. S tem je zame končana ta zadeva.

Štandrežan v tujini.

x Uvoz živine v Italijo. Lanskega leta se je uvozilo le na železniških postajah v Videmskem okraju v Italijo 32.299 konj, 3188 volov, 362 bikov, 16036 krav, 271 bičolov, 51217 junic, 17893 telet, 16494 prešičev, 2676 drobnine, namreč koz, ovac in jagnjet ter 55322 kg zaklanega mesa, tega največ iz Srbije. Pri vsej tej množini je pa meso v Vidmu tako drago, da si ga ubožnejši sloji prav težko privoščajo. Tako stane tam kilo gram boljše govedine od 250 do 280 lir, uvožene pa 1.05 do 1.15 lir. Uradne cene sicer določajo govedino od 1.75 do 215 lir, a teh cen se ne drži nobeden mesar z izgovorom, da z njimi ne more izhajati. Orčje

meso se prodaja na drobno po 2 in pol lire, telečje pa navadno po 3 lire in še dražje.

Vesti iz Koròške.

Državna subvencija. Za vodovod v Stari vasi pri Žireh je dovoljene 2800 K državne podpore.

Železnica skozi Ture je že toliko dograjena, da je bodo lahko izročili prometu meseca julija ali avgusta tekočega leta.

Vesti iz Kranjske.

Srednje šole na Kranjskem. Najnovejši „Verordnungsblatt“ prinaša statistični izkaz o srednjih šolah na Kranjskem. Iz tega izkaza je dijakov: na I. drž. gimnaziji v Ljubljani 578, na II. drž. gimn. 459, na nemški gimnaziji v Ljubljani 124, na gimnaziji v Kočevju 122, na gimnaziji v Kranju 325, na gimnaziji v Novem mestu 227, v škofskih zavodih v Št. Vidu (ki imajo še le 4 razrede) 191. Skupaj je torej na vseh kranjskih gimnazijah 2026 dijakov. Ljubljanska realka ima 529 dijakov, idrijska pa 270, skupaj torej 799. Iz tega izkaza je razvidno da ima ena sama slovenska gimnazija več dijakov, nego obe nemški gimnaziji. In da niso Nemci privilegirani narod?!

Gospodarstvo.

Hrvatska štedionica, registrirana zadruga sa ograničenim jamstvom. Pod tem naslovom se je ustanovila v Trstu hrvatska posojilnica in hranilnica, kateri člen mora postati vsakdo, ki je plačal delež K 5, a jamči samo za dvostruki znesek K 10. Namen novi zadrugi je,

Dvorana za sodbene dražbe.

Ulica Sanità 23—25 pritličje. Dražba, ki se bo vršila danes 13. t. m. od 9. do 12. opoldne.

Nočne omarice, chiffoniers, umivalniki z marmornjem in ogledalom, izrezana mizica, mize, modiljoni, slike, kuhinjska omara stenske hromometrične ure, ogledala, svetilka za obesiti, fuštanj, popolna moška obleka, klopi za trgovine jestvin, kotli in mere, sodčki za razstavljanje blaga, predali, decimalna tehtnica, zavoji sveč, pšenica in pečena kava.

MILAN ŽNIDERSIČ

trgovec

MALČI ŽNIDERSIČ

rojena SKUŠEK

poročena

dne 14. prosinca 1909

Matenjavas

Metlika

Mesto vsacega družega obvestila.

Kašlja ni več!

Pastiljke za prai so edino sredstvo proti kašlju, prehlajenju, hripavosti in vsakemu vnetju v sapnih organih. Skatlja z navodilom stane 70 stot. ter se dobiva samo v lekarni

PRAXMARER (Ai due mori)

Trst, Piazza Grande - Mestna palača. - Tel. 377

Potrjim srcem javljam prijateljem in znancem, da je v minoli noči nagloma v Gospodu zaspal

Artur Umek.

Pogreb pokojnika se bo vršil v četrtek 14. t. m. iz hiše žalosti ulica Fabio Severo št. 9, B.

TRST, 12. januv. 1909.

Žalujoči sorodniki.

Јавна Захвала.

Српско-православна Општина у Трсту изразује своју најтоплију благодарност свијем државним и грађанским Властима, Заводима и друштвима, пријатељима и познаницима, који учествоваше спроводу или на који други начин изразише своје саучешће у голоној тузи, која је ову Општину задесила смрћу свога највећег добротвора и предсједника Господина

Риста Шкуљевића.

У Трсту, 12. јануара 1909.

Дубоко ганутим срцем изјављујем у име своје и остале родбине најтоплију захвалност свијем Властима, Заводима, друштвима, пријатељима и свим оним племенитим особама, који са својим учешћем у спроводу или на други начин одаше потоњу почаст милом нашем покојнику

Ристу Шкуљевићу

тима ублажише и нашу голену тугу, те нека им за то наша вјечита благодарност.

У Трсту, 12. јануара 1909.

ЦВИЈЕТА БАРАКО рођ. ШКУЉЕВИЋ.

CARLO GORTAN Zaloga olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na drobno

TELEFON 865.

da svojim zadružnikom na podlagi principa vzajemnosti olajšuje kredit, vspodbuja jih ob enem k varčnosti. Radi tega bo vsprejemala plačila poslovnih deležev, dajala kredite na mejnice, zadolžnice, vrednostne ročne zaloge in hipotekarna posojila, bo eskontirala edrpte knjižne dolge, vsprejemala in obrestovala vlogo na hranilne knjižnice in tekočem računu.

Število členov in število zadružnih deležev sta neomejena. Društvo ima svoj sedež za sedaj v prostorih društva "Jadrani", Via S. Sebastiano 6, I. nadstropje, a prvo ravnateljstvo je sestavljeno tako-le: predsednik Anton Orel, I. podpredsednik kapetan Stipo Debinović, II. podpredsednik dr. Ljubomir Tomašić, odborniki: Mate Tomaš, trgovec in posestnik, Filip Ivanišević trgovec in posestnik, Grga Lalić, trgovec in posestnik in dr. Duje, Karaman, zdravnik in posestnik, vsi v Trstu. Poslovodja N. Horvat. Zadruga je že vključena in začela danes svoje delovanje.

Zimska jajca. Če hočeš od kokoši tudi po zimi jajce, potem je treba, da jih imaš na gorkem in da skrbiš za tečno pičo. Jajce ima mnogo redilnih snovi v sebi in je treba kokošim zagradel precej gradiva, da ti neso jajca. Čež poletje dobi kokoš mnogo prikladnega živila zunaj na prostem, po zimi je pa treba, da vse to nadomestimo z dobro in prikladno pičo doma po kurnikih. Turšica ni dobra za nesne kokoši. Z njo se kokoši debele. Izmed zrnja je posebno dober ječmen, ki naj se poklada popoldne. Zjutraj naj se poklada primerno gorka kuha iz krompirja, kateri se primeša deteljna rezanica, ki jo kaže prej popariti (najbolje že na predvečer) in pustiti v pokritih posodah nekaj časa stati, in pšenične otrobi ali pa lanene tropine. Ker potrebuje kokoš za tvorbo jajčne lupine mnogo apna, je prav, če se jajčne lupine zbiraajo, stolčijo in med pičo pomešajo. Lahko se daje namesto tega tudi klajno apno.

Darovi.

V spomin pok. Frana Počkaj daruje g. Jakob Počkaj 2 K.

— Za podružnico sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu je nabral g. Iv. Počkaj med prijatelji v gostilni M. Kosič ulica Molin a vento K 8'64. Denar hrani uprava.

Popravek. V izkazu (priobčenem v "Edinosti" od 6. t. m.) darov v počestitev spomina pokojnega Frana Počkaja, je sicer skupna svota K 19'80 prava, ali svota, ki so jo nabrali "žalovalci" je zgrešena, iznaša namreč K 8'80, in ne K 3'80.

Razne vesti.

Grozen tajni umor v Mitrovici Hrvatski listi poročajo: Pred nekoliko meseci se je s svojim očetom vrnil iz Amerike mladi 20 letni čevljar mojster Mišo Prokop ter prinesel s seboj večjo svoto prihranjenega denarja. Hotel se je oženiti in sklenil prositi za roko lepe Katice Čajko, ki stanuje pri svojih roditeljih v Vešarski ulici, ki se razteza ob železniški progi. Dekle je pristala na to, da jo Mišo snubi, ker je znala, da je marljiv in dober mladenič.

Na božični dan je Katica šla k nekemu sosedu, kateremu je umrl otrok, da zvečer — kakor je tamkaj navada — čuva z drugimi pri mrlju. Po 7. uri zvečer je prišel tja tudi Mišo in ostal do 11. ure po noči. Tedaj se je s Katico podal domov, to je, spremil jo je do nje doma, kjer sta se še nekoliko časa razgovarjala, a potem se poslovila. Mišo je pred odhodom še objubil, da jo pride drugi dan snubit.

V soboto zjutraj, na praznik sv. Štefana, so našli železniški uslužbenec na progi pri Vašarski ulici človeka z razbito glavo, izbitimi zobmi in očmi, odrezano desno nogo in roko. Na lice mesta je kmalu potem prišla sodna komisija in velika množica ljudstva. Komisija je 40 korakov daleč od železniške proge našla moški klobuk, palico, izbit zob in mnogo krvi, dokaz, da je bil omenjeni človek ubit na tem mestu, da pa zločinci odstranijo sled, ednesli so ga na železniški tir in položili tako nespretno, da mu je lokomotiva, ki odhaja zjutraj v Vinkovce, odrezala desno nogo in roko.

Glava umorjenca je bila tako grozno razbita, da so komaj mogli konstatirati, da je to Mišo Prokop. Ko se je poslovil od Katice, čakali so ga gotovo zavidni tekmeči, ki so tudi ljubili lepo Katico ter so mu s poleni in kamenjem razbili glavo, a zatem ga odnesli na železniško progo.

Ta grozni čin je vzbudil veliko senzacijo. Pokojnega Mišo so ob veliki vdeležbi prebivalstva pokopali v nedeljo po Božiču.

Sumljive mladeniče so zaprli, sodišče vodi preiskavo z veliko vnemo.

Zadnje brzojavne vesti.

Potres.

GORICA 13. (Ob 3. uri popoldne). Ob 1 uri 49 min. sta se čutila tukaj dva zaporedna potresna sunka, ki sta trajala par sekund. Isto poročajo iz Pale. — (Glej dnevne vesti).

SRBIJA.

SOLUN 12. Danski parnik "Ingar" je prišel semkaj z vojnim materijalom, namenjenim za Srbijo.

V prodajalnici jestvin .:

Domenico Moretti

Trst, ul. Giuseppe Gattori št. 20

vogal ulice Farneto

prodaja se po najsmernejših cenah sladkor, kava, riž, zmes, moka, naravno maslo surovo in kuhano, vino, pivo in likorji v buteljkih ali v specijaliteti praznih in s. Danjolskih gajati. Pošte pošiljate po zmernih cenah.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

"Alla Flotta Americana"

Trst, Piazza della Borsa št. 1

Popust

od 25% do 50%

Da se popolnoma razpeča vse blago za ženske, kakor bluže, krila, vestalje svilnate jupons, alpaca in pan, perilo za gospe, nogovice, pajčolani, pasovi, rokavice iz kože, volne in tkanine, potne plaids, šarpe za gledališče, ovrtniki za gospe itd. itd.

Vse blago se more kupiti s 25% do 50% popustom v prodajalnici

"Alla Flotta Americana"

Trst, Piazza della Borsa št. 1

Prvi urad za revizijo prizive in inform.

v davčnih zadevah

Trst, ulica dell'Istituto 10, III., 5.

Sprejema sestavljanje pol za hišni, rentni, obrtni in osebni davek; preskrbuje prizive proti pretiranim odredbinam in pogrešenim klasifikacijam.

Urad je skrajno zanesljiv in tajen.

Odprto od 9. ure predp. do 1. pop.

Velika zaloga volnenih pogrinjal

Prešitih pogrinjal lastnega izdelka

pokrival, perila, trliža, flanelastih robcev in bombaževine.

Specijaliteta

Volne in žime za žimnice.

Vse to se dobi pri

Josipu Wollenigh,

TRST, ulica Malcanton št. 12. o o o o o

Tovarne in delavnice pohištva in stavbenih izdelkov v SOLKANU pri Gorici.
Lasten železniški tir:
Gorica, drž. koled., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGE:

SOLKAN, TRST, via Caserma 4

ZALOGE:

REKA, Via Pile 2 SPLIT, nanovoj obali

Brz.: ZADRUGA - Trst
Telef. št. 1631 interurban
Žage v Soteski (Bohinj)
Letna produkcija
K 1,000.000

MALI OGLASI:
se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Josip Stoifa mizarski mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizarska dela. 38

Službo išče kot sluga v pisarni ali trgovini. — Ponujam dobra spridevala. Naslov pove. Inzeratni oddelek Edinosti. 61

Ugodna prilika! Proda se partija Singerjevih šivalnih strojev za domačo uporabo po K 64.— Preprodajalcem popust. Ulica S. Caterina 9. Dvorišče, skladišče 1, A. 66

Mesto pisarniškega praktika išče mladenič, dober slovenski korespondent, v kakršni koli večji pisarni. Pod ugodnimi pogoji za 3 leta. Naslov pove "Edinost". 1958

Zapemnite si dobro. Od 1. januarja 1909 naprej bo slikal elektrofotograf JERKIČ, via delle Poste 10, I. nad., do 9. ure zvečer, ako se mu prej javi. Telefon 21-43.

Učitelj išče tem potom znanja z izobraženim dekletom. Ponudbe, ako mogoče s sliko pod "A. B." na Inzeratni oddelek Edinosti. 2090

Poskusite Fil- GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj- finejši in najzdravejši kavni priradek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

Mirodilnica:

Arturo Castelreggio

nasledniki G. MIZZAN

Trst, Campo S. Giacomo 2, - Tel. 12-23

Zaloga drog - barv in šip.

Petrolej in špirit. Mrežice za Auerjevo luč. (znamka zvezda) po 30 stotink.

Zaloga pristnega

Vipavskega vina:

(Dornberg) in Istrskega terana (Buje)

JOSIP PEROZZI, TRST

Prodaja po nizkih cenah na debelo kakor tudi na dom v sodčkih steklenicah in buteljkah.

Via Bachi št. 9.

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

(zraven Restavracije Cooperativa ex Hacker)

prodaja na mesečne ali

tedenske obroke obleke

in površnike za moške,

perilo i. t. d.

Najdogovornejše cene.

VELIKA ZALOGA

PRAZNIH BUTELJK

Trst, via delle Ombrelle 5

TELEFON št. 18-49

GUIDO e UGO COEN

100.000 buteljk od šampanjca

za refošk.

Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. Velika zaloga buteljk od pol litra in 1 1/2 litra. Damjane iz stekla opletene.

Prevzamejo se doposiljate na deželo.

Kupuje razbito steklo vasko vrste.

Restavracija Milano

Trst, ulica Stadion št. 10

Danes zvečer koncert dunajskih dam

Prične ob 7. uri. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča udani C. Lillien

Nova izdelovalnica glasovirjev:

C. Olivo, Trst

ul. Felice Venezian 13, in ul. Madonna del Mare 4 (pritličje)

Glasovirji in Pianini — Orkestroni zadnjih novosti

Prodaja — Menjava — Posojuje

Uglašanja in popraviljanja. — CENE ZMERNE.

GLOBIN

Čistilo za čevlje

Zahov. Irmene GLOBIN trške Fritz Schütz ur. A. G.

da najlepšo blisčobo in vzdrzuje usnje celo in mehko.

Zastopnik Alberto Tedeschi

TRST, Corso 4, III.

Pozor! Ponujajo se rana ničvredna ponarejanja.

da najlepšo blisčobo in vzdrzuje usnje celo in mehko.

Zastopnik Alberto Tedeschi

TRST, Corso 4, III.

da najlepšo blisčobo in vzdrzuje usnje celo in mehko.

Zastopnik Alberto Tedeschi

TRST, Corso 4, III.

da najlepšo blisčobo in vzdrzuje usnje celo in mehko.

Zastopnik Alberto Tedeschi

TRST, Corso 4, III.

da najlepšo blisčobo in vzdrzuje usnje celo in mehko.

Zastopnik Alberto Tedeschi

TRST, Corso 4, III.

da najlepšo blisčobo in vzdrzuje usnje celo in mehko.

Zastopnik Alberto Tedeschi

TRST, Corso 4, III.

da najlepšo blisčobo in vzdrzuje usnje celo in mehko.

Zastopnik Alberto Tedeschi

TRST, Corso 4, III.

da najlepšo blisčobo in vzdrzuje usnje celo in mehko.

Zastopnik Alberto Tedeschi

TRST, Corso 4, III.

da najlepšo blisčobo in vzdrzuje usnje celo in mehko.

Zastopnik Alberto Tedeschi

TRST, Corso 4, III.

da najlepšo blisčobo in vzdrzuje usnje celo in mehko.

Zastopnik Alberto Tedeschi

TRST, Corso 4, III.